

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Commentarius In Regulas Juris Pontificii, Qvæ In Libro Qvinto, Et
Sexto Decretalium Continentvr

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1659

Regvla XII. In iudiciis non est acceptio personarum habenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61853](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61853)

REGVLA XII.

In iudiciis non est acceptio personarum habenda.

Sumitur ex c. 18. Prov. Salom. v. 5. c. Novit. 13. de iudic. c. Statutum. xi. §. Insuper. cum §. seq. de rescript. l. 6. c. 1. de sent. & reudicata eod.

I. Plerique Iuris Interpretēs, Peckio teste, Acceptiōem personarum vocant iniustitiam, per quam persona personæ præfertur in tribuendo, seu conferendo ei aliquid, quod ex debito iustitiæ alteri, vel magis idēo tribuendū aut conferendū erat. Melius, & p̄ciūs Theologi sic definiunt. *Acceptio personarum est vitium, quod id, quod ex debito iustitiæ est uni persona conferendum, exhibetur alteri non propter meritum eius ad ipsam rem, qua confertur, sed propter conditionem ipsius non congruentem ad ipsam rem.* puta, si quis conferat Episcopatum alicui, quia est affinis, quod nihil facit ad esse dignum Episcopatu: si autem hoc fiat, quia est adtus, non est acceptio personarum. Unde ad hoc vitium duo requiruntur. 1. ut quod confertur, ex iustitia debitum sit. 2. ut ratio, seu causa dandi sit impertinens. *Silv. ex s. Thom. 2. 2. q. 63. & Alesi tract. de eod.*

Iudiciorum nomine intelliguntur non tantum, quæ inter Actorem, & reum agitantur, sed illa omnia, in quibus ad merita, dispositionem, & qualitates personarum attendendam est, ut si beneficia Ecclesiastica, officia reip. gradus literarii conferendi sint.

Alioqui in gratuitis nihil vetat eligere personas pro libitu, & dare uni potius quàm alteri, juxta beneplacitum. Murmurantibus dicitur, *An oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum? Matth. c. 20. vers. 15.*

II. Amplia. i. ut locum habeat in arbitriis, quæ iudiciis annumerantur. *l. si de meis. tit. de arb.* Idēo enim optantur, & rogantur arbitri, ut bona fide æstiment, & determinent ea, de quibus alioqui multis litigandum esset. *l. Stichus 12. tit. delegat.*

2. In foro interno, ubi absolvendus, vel ligandus est pœnitens. Sacerdos enim non personæ statum, & qualitatem, sed culpæ attendere debet, ut congruam satisfactionem iniungat: de quo *V. Conc. Tr. sess. 14 c. 8.* Debent Sacerdotes Domini, quantum spiritus, & prudentia suggesserit, pro qualitate criminum (non personarum) & pœnitentium facultate salutare, & convenientes satisfactiones injungere: ne si fortè peccatis conniveant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, levissima quædam opera pro gravissimis delictis injungendo alienorum peccatorum participes efficiantur. *Notens hac Confessarii, de laxâ manicâ.*

3. Idem executoribus servandum est, ut non minuant, vel augeant statutam pœnam, aut supplicium odio,

odio, vel amore personarum. Hoc enim non est Iudicis sententiam exequi, sed suam, quam corruptus passione animus suggerit. *c. Officia. c. non frustra. 23. q. 5.*

Hinc merito *Dambouderus in praxi crim. c. 153.* monet Magistratum, ut cum iudicio deligant carnifices, qui liberi sint à communibus alioqui vitiis crudelitate, vindicta, maledicentia, & similibus. Nam ab homicidio, & iniquitate tum iudicem, tum executores, excusare debent tria hæc, causa iusta, ordo juris, & animus iustus. *Deuter. 21. Num. 35. Caiet. in V. Iudex.*

III. Obj. Iudex sine culpa minoribus favet, maioribus non favet, etiã in pari causa, vel contractu. Nam læsum in contractu minorem restituit, majore non restituit. 2 In pari delicto alia pœna servus plectitur, alia ingenuus. *l. divus. tit. de off. præ. 3. in c. clerico dist. 50. c. 3 de off. legati.* Pontifex justam pœnam remittit delinquenti propter affectionem suam.

R. Ad hæc, & similia, quæ magno numero opponuntur, communis explicatio est, quod respectus non fit ad personam ut licet, sed qualitatem aliquam personæ congenitam, vel propriam. Parcitur v. g. pupillo, & minori, non

parcitur majori in eodem delicto, quia propter imbecillitatē ætatis, & discretionis minus censetur culpabilis juvenis, quam senex. Durius plectitur servus, quam ingenuus, quia præsumitur ex conditione servi, quod magis ex malitia delinquat, quam ingenuus, qui ad omnem honestatem à puero institutus est. Ac proinde modus isto indulgentiæ ipsæ etiam legibus permittitur. *l. 3. C. de integ. rest. tot. tit. tit. de minorib.*

Quod verò ad remissionem, seu condonationem pœnæ spectat ex 3. Parte *Summa nostra tit. 3. §. 1.* constat, supremo Principi licere, vel partem supplicii, vel totum condonare. Nihil igitur contra justitiam Pontifex egit, cum in in citatis capitibus animi sui benignitate pœnam aliã debitam remisit. Ipsi enim jus totum subjectum est, ut dispensare in illo largissimè possit, nullo casu exempto, modo rationabilis causa non desit, quemadmodum *Sylv. & alii Canonici Iuris interpretes* fatentur. *v. qua. dixi in Summ. Part. 1 tit. 14. §. 2. Soto l. 3 de iustit. q. ult. ar. 5. Valentia in 2. 2. dist. 5. q. 7. pun. 4. Franc. Leo in Thesaur. Eccl. Part. 1. c. 1 & 15.*

REGULA XIII.

Ignorantia facti, non iuris excusat.

Hujus regulæ exempla extant in *c. Si beneficia. c. Eum. qui de præbend. l. 6. c. Unico. de ordinatis ab Episcopo. c. 2. de cognat. spirit. c. pen. de clerico ex. comm. Denique l. 1 tit. de iuris & facti ignor. l. Ignorantia est privatio sciendi*